

NYHETSBRV 1:2021

(Publicerat 2021-01-27)

I. Två nya poddavsnitt

Det första är avsnitt sex i podden [I fjärlens tid](#). Det är Fredrik Lidman och jag som samtalar med Stina Balkfors om djupa och viktiga frågor som vi har försökt sammanfatta i titeln ["Om att hitta sig själv och sitt framtidsskapande sammanhang"](#). Det är ju en sak att man som människa vill komma till sin rätt. Och detta tar åtminstone initialt formen av ett egoprojekt. Det är jag och ingen annan som står i centrum. Men om man inte fastnar i detta egoprojekt så växer så småningom en längtan efter att verkligen hitta sitt rätta sammanhang. Det sammanhang där man av det medmänskliga samspelet kan få den hjälp man behöver för att bortom sitt ego hitta tillgång till en djupare syn på vad det innebär att komma till sin rätt. Det kompetenta egot i all ära, men kan man också få tillgång till de djupare och faktiskt mer kärleksfulla delarna av sig själv så blir livet med ens så mycket rikare. Och samtidigt stärks ens motivation att tillsammans med andra bidra till den ljusa och vackra "fjærilsframtid" som finns dold i det tumultariska nuet, och som vi syftar på genom att kalla vår podd för "I fjærilens tid".

Avsnittets presentationstext lyder: "I detta avsnitt samtalar vi med Stina Balkfors om hennes utvecklingsresa som människa, och hur den påverkat hennes skapande kraft. Stina har medskapat [Tillitsverket](#) som stöttar barn, unga och vuxna att bevara tilltron till sina egna förmågor. För denna insats fick hon [Hillesgårdspriset för medmänsklighet och förståelse år 2017](#)."

Det andra är avsnitt sju i [Hillesgårdsakademins podd Banbrytande ledarskap](#). Det har titeln [Om omdöme](#). Det består av mina försök att under Monika Neukirchens ledning få något tänkvårt sagt om omdömet; denna något svårfångade men ack så viktiga del av den mänskliga utrustningen. En kommentar om avsnittet från LinkedIn vittnar rimligen om att vi lyckades rätt bra: "Vilken underbar utforskande dialog ni har! Tema omdöme är svårfångat och ni gör det briljant! Dina reflektioner och frågor Monika "får igång" Karl-Erik! Jag fastnade särskilt för frågan i slutet om intuition kan bli kunskap och om vi människor vågar öppna oss mot det vi inte vet!"

Avsnittets presentationstext lyder: "Karl-Erik Edris reflekterar i detta avsnitt över omdömet viktiga roll i ledarskapet, och om faran med tvärsäkerhet och fixerade föreställningar. Vi försöker ringa in vad omdömet består av, och pratar om vikten av att ge människor utrymme att lyssna till och lita på sitt omdöme, och om omdömet betydelse för lärande och innovation."

II. Tankar kring Charlie Nihléns bok *Sjukhus med arbetsglädje – så skapas det*

Jag har läst en hel del böcker om ledarskap i mina dagar. En del har varit mycket bra. Och andra tämligen ointressanta. Och jag har dessutom själv skrivit ett par sådana för i runda slängar 20 år sedan – [Den vise VD:n och Oanade möjligheter](#).

Som part i målet tycker jag förstås att de fortfarande står sig väl, men det betyder inte att mitt intresse för att försöka utveckla min förståelse för vad som kännetecknar ett verkligt bra ledarskap på något sätt avklingat. I synnerhet i ljuset av att vi människor uppenbarligen är inne i en ledarskapskris där det kan sättas ifråga om vi har ett ledarskap inom samhällets olika sektorer som är vuxet den komplexa och alltmer tillspetsade utvecklingskris som vi till synes oss själva ovetandes har manövrerat oss in i.

Men inte anade jag att en återupptagen kontakt med [Charlie Nihlén](#) skulle ha någon betydelse i sammanhanget. Vi träffades och fikade häromveckan. Det var förstås trevligt, och dessutom gav Charlie mig ett signerat exemplar av sin bok [Sjukhus med arbetsglädje – så skapas det](#). Det är en till det yttre oansenlig bok på 94 sidor. Men nu när jag har läst den tycker jag att det är en bjässe till bok.

Jag visste i och för sig redan att Charlie Nihlén är en klok och mycket erfaren läkare, som har innehaft en hel del höga ledarpositioner i sjukhusvärlden. Men jag anade inte att han skulle vara kapabel att skriva en så underbart konkret, klar och insiktsfull bok. Det har varit en fröjd att läsa den. Visst brukar jag uppskatta komplicerade abstrakta och filosofiska utläggningar, men i den här boken finns inget sådant. Allt är enkelt och rakt på sak. Bara kapitelrubrikerna ger syn för sägen.

Därför är sjukhuspersonalen missnöjd
Att vända missnöje till arbetsglädje och stolthet
Min vision för en väl fungerande sjukvård med stolta medarbetare
Tids- och energitjuvar som stjälar tid från patientarbetet
Det lokala närvarande ledarskapet – så här skapas motivation och arbetsglädje
Så skapas en utvecklingskultur
Det här krävs av dig som verksamhetschef
Det här krävs av dig som sjukhusdirektör eller divisionschef
Det här krävs av landstingsledning och politiker
Slutord och rekommendationer

Boken är alltså solitt och konkret förankrad i sjukhusvärlden. Och den är samtidigt helt jargongbefriat medmänsklig i sin förståelse av vad som krävs för att människor skall vilja göra sitt bästa på arbetet. För att uttrycka det enkelt så måste ett välskött sjukhus ha sitt fokus på att möta patienternas inre och yttre behov på ett effektivt och högkvalitativt sätt. Och för att detta skall fungera behövs inga magiska managementkoncept utan medmänskliga och mogna ledare som förstår att de som förväntas göra det konkreta arbetet måste bemötas så att de inifrån sig själva blir motiverade att göra sitt bästa.

Man kan ha hur vackert formulerade visioner som helst, men om inte visionerna skall fastna i stratosfären för oförverkligade drömmar så måste personalen uppfatta att det hela är på allvar och att ledarskapet visar det i sitt beteende. Personalen måste alltså bli bemött på ett öppet och integritetsrespekterande sätt

så att arbetsglädjen och lusten att verkligen bidra och utvecklas som professionell människa väcks. Utan denna så att säga underifrån kommande kraft blir det bara frustrerande halvmesyror kvar av de vackra intentionerna och visionerna.

Charlie Nihlén ger i sin bok mycket konkreta, rättframma och i all sin skenbara enkelhet verkligt insiktsfulla råd för att man ända från den politiska ledningen till sjukhusledningen och vidare nedåt i ledarhierarkin skall kunna få till stånd detta ledarskap till fromma för patienter och personal. Och dessutom för sjukvårdens framtida utveckling.

Detta kan ju tyckas bra nog som bakgrund för att uppskatta en ledarskapsbok. Men det som överraskade mig med boken är att den trots sin fokusering på sjukvården har en så klok och stringent formulerad syn på ledarskap, och hur det behöver vara för att en verksamhet skall bli verkligt välskött, att den under min läsning transformerades till en generell bok om ledarskap.

Man behöver bara aktivera sin förmåga att tänka i analogier så förstår man lätt hur råden som Charlie Nihlén ger skall modifieras för att gälla i ens egen miljö. Så oavsett var du har din ledargärning så är detta en bok värd att läsa och begrunda. Och dessutom omsätta i praktiken.